

บทที่ 1

การศึกษาหลักสูตรและเอกสารประกอบหลักสูตร

ความสำคัญของภาษาไทย

เพลงความสำคัญของภาษาไทย

ทำนอง เพลงเทพทอง

ภาษาไทยเป็นภาษาประจำชาติ	เราสามารถบอกได้ไทยอยู่ไหน
เพียงได้ยินศัพท์เสียงเพียงความนัย	ก็มั่นใจว่าไทยแท้แน่นอนจริง
ภาษาไทยเราใช้เพื่อสื่อสาร	เพื่อกิจการงานทั้งหลายมากมายยิ่ง
ประสานงานน้อยใหญ่ได้ฟังฟัง	ความอ้างอิงเทิดคุณค่าภาษาไทย
ภาษาไทยเอกลักษณ์ประจำชาติ	ช่วยให้ไทยองอาจจะหาไหน
แสดงความเป็นไทยแท้แน่กระไร	ภาคภูมิใจเป็นพันคนหนา
ภาษาไทยใช้ถ่ายทอดวัฒนธรรม	อันเลิศล้ำไทยรักเป็นนักหนา
ครูถ่ายทอดแก่ศิษย์เป็นนิจมา	ใช้ภาษาถูกต้องทำนองความ
ภาษาไทยช่วยไทยให้ร่าร	ความมั่นคงชาติไว้ใครใครขาม
ภาษาไทยช่วยรวมไทยทุกเขตคาม	ถิ่นสยามประเทศนี้ดีนักเอย
	(สุจริต เพียรชอบ. 2531 : 201 - 202)

ภาษาไทยเป็นภาษาประจำชาติไทยและเป็นวัฒนธรรมที่แสดงเอกลักษณ์ของชาติไทย ภาษาไทยเป็นเครื่องมือสื่อสารที่สำคัญสำหรับคนไทย ช่วยให้เกิดความเข้าใจระหว่างผู้พูดและผู้ฟัง เป็นเครื่องมือที่ทำให้คนไทยเกิดการเรียนรู้วิทยาการต่าง ๆ และสิ่งแวดล้อมช่วยให้เกิดความคิดแตกฉาน

ภาษาไทยมีความสำคัญต่อสิ่งต่าง ๆ มากมาย เช่น การประกอบอาชีพ ไม่ว่าจะอาชีพใดก็ตามจะต้องใช้ภาษาไทยในการติดต่อสื่อสารทั้งทางตรงและทางอ้อม โดยเฉพาะอย่างยิ่งครูสอนภาษาไทยจำเป็นต้องใช้ภาษาไทยตลอดเวลา ดังนั้นครูผู้สอนภาษาไทยจึงจำ

เป็นต้องมีความรู้และทักษะทางภาษาไทยให้มากพอที่จะพัฒนาทักษะทางภาษาและเจตคติที่ดีงามต่อภาษาไทยให้เกิดขึ้นแก่ผู้เรียนอย่างมีประสิทธิภาพ สำหรับอาชีพอื่น ๆ ก็ต้องใช้ภาษาไทยในการติดต่อสื่อสารกับผู้อื่นหรือทำความเข้าใจในงานของตน สำหรับด้านการปกครองภาษาไทยก็มีความสำคัญเพราะความเป็นอยู่ของประชาชนในประเทศจะสงบเรียบร้อยได้ก็ต้องอาศัยภาษาเป็นเครื่องชี้แจงให้ทุกคนเข้าใจ การบริหารงานที่ดีต้องมีนโยบายที่มีเป้าหมายชัดเจน มีแนวปฏิบัติที่ชัดเจน สื่อความหมายได้ตรงกัน และสามารถปฏิบัติในแนวทางที่สอดคล้องกัน เพื่อให้บรรลุเป้าหมายที่วางไว้ได้ ซึ่งทุกสิ่งทุกอย่างต้องอาศัยภาษาไทยทั้งสิ้น

นอกจากนี้ภาษาไทยยังช่วยพัฒนาความคิดและการเรียนรู้ เมื่อบุคคลได้เรียนหรือศึกษาหาความรู้ย่อมทำให้บุคคลนั้นเกิดการเรียนรู้ในสิ่งที่ตนศึกษา ได้รับประสบการณ์ ได้พัฒนาความคิดในเรื่องต่าง ๆ เกิดความคิดริเริ่มสร้างสรรค์ และในปัจจุบันโลกมีความเจริญก้าวหน้าอย่างมากและรวดเร็ว ความรู้และประสบการณ์ทั้งหลายมิได้อยู่แต่เพียงในห้องเรียน จำเป็นต้องอาศัยการอ่าน (มิได้เฉพาะเพียงภาษาไทย) ปัจจุบันมีการแปล การถ่ายทอดความคิด ความรู้ ไว้เป็นภาษาไทยมากมาย ซึ่งสามารถค้นคว้าหาอ่านได้ จะทำให้ได้รับความรู้เพิ่มมากขึ้น จะเห็นได้ว่า ภาษาไทยมีคุณค่าใหญ่หลวงนัก ดังที่ ฐะปะนีย์ นาครทรรพ ได้กล่าวถึงความสำคัญของภาษาไทยไว้ 8 ประการว่า ใช้เป็นสื่อกลาง เสริมสร้างวัฒนธรรม สำแดงเอกลักษณ์ พิทักษ์ เอกราช ประสาทวิทยา พัฒนาความคิด กอบกิจการงาน และประสานสามัคคี

จากความสำคัญของภาษาไทยดังกล่าว สุจริต เพียรชอบ (2531 : 6-7) ได้สรุปเป็นข้อ ๆ ไว้ดังนี้

1. ภาษาเป็นภาษาประจำชาติ ใช้ในการติดต่อสื่อสารในชีวิตประจำวันของคนไทยทั้งชาติ ทั้งที่ใช้ติดต่อสื่อสารกันตามธรรมดาและภาษาราชการ
2. ภาษาไทยเป็นเอกลักษณ์ของชาติ แสดงความเป็นไทย และเป็นเครื่องหมายแสดงความเป็นชาติไทย
3. ภาษาไทยแสดงวัฒนธรรมประจำชาติ เป็นความภูมิใจที่คนไทยมีภาษาของตนเอง ควรแก่การอนุรักษ์และสืบทอดต่อไป
4. ภาษาไทยเป็นเครื่องมือในการติดต่อสื่อสารระหว่างคนไทยทั้งชาติ ทำให้มีความเข้าใจตรงกัน

5. ภาษาไทยแสดงความเป็นไทย แสดงความอิสระเสรี แสดงความเป็นเอกราชของชาติไทย

6. ภาษาไทยเป็นศูนย์รวมน้ำใจ แสดงความเป็นคนไทย เป็นชาติไทย ทำให้เกิดพลัง เกิดความรู้สึกเป็นน้ำหนึ่งใจเดียวกัน

7. ภาษาไทยเป็นเครื่องมือในการศึกษา เสาะแสวงหาความรู้ในสรรพวิทยาการต่าง ๆ ภาษาไทยจะช่วยให้บุคคลพัฒนาความรู้ความคิดได้เป็นอย่างดี

8. ภาษาไทยใช้เป็นเครื่องมือในการประกอบอาชีพทุกสาขา ผู้ที่มีความสามารถทางภาษาโดยเฉพาะ ก็อาจประกอบอาชีพที่ใช้ภาษาโดยตรง เช่น เลขานุการ นักหนังสือพิมพ์ นักประพันธ์ ครูสอนภาษาไทย และอื่น ๆ

9. ผู้ที่มีความสามารถทางภาษาสูง เมื่อใช้ภาษาไทยเป็นเครื่องสื่อความรู้ความคิดได้ดี ก็จะประสบความสำเร็จในชีวิตมีชื่อเสียงเป็นที่ยอมรับในสังคม เช่น นักพูด นักประพันธ์ นักหนังสือพิมพ์ นักจิตวิทยา และนักการเมืองที่มีชื่อเสียง เป็นต้น

การอนุรักษ์ภาษาไทย

เมื่อเราทุกคนได้เห็นความสำคัญและคุณค่าของภาษาไทยแล้วก็ควรที่จะช่วยกันอนุรักษ์ภาษาไทยของเราไว้ให้เป็นภาษาประจำชาติของเราสืบไปอย่างสมศักดิ์ศรี ซึ่งในการอนุรักษ์ภาษานั้น ฐะปะนีย์ นาครทรรพ (กรมวิชาการ. 2540 : 151 - 152) ได้เสนอแนะบันไดเก้าขั้นเพื่อช่วยกันอนุรักษ์ภาษาไทย ไว้ดังนี้

ขั้นที่ 1 รู้จักหลักภาษา เราควรรียดหลักเกณฑ์ต่าง ๆ ของภาษาไทย เช่น หลักในการสะกดคำ การอ่านคำ การเรียงคำเข้าประโยค การอ่าน การเขียน ฯลฯ ควรศึกษา และใช้ให้ถูกต้อง

ขั้นที่ 2 พัฒนาทักษะทั้ง 4 หมายถึง การใช้ภาษาไทยอย่างคล่องแคล่ว ทั้งการฟัง การพูด การอ่าน และการเขียน

ขั้นที่ 3 วรรณคดีฟังสนใจ วรรณคดี คือ สิ่ง que แสดงถึงภูมิปัญญาของผู้ประพันธ์และเป็นสมบัติตกทอดมาจากอดีตกาลถึงปัจจุบันอันจะส่งผลถึงอนาคต เราควรภาคภูมิใจที่เรามีกวีผู้ปรีชามาตั้งแต่สมัยสุโขทัย อยุธยา จนถึงรัตนโกสินทร์ เราควรสนใจศึกษาวรรณ

คดีเพราะจะได้ความรู้เกี่ยวกับสำนวนภาษา จินตนาการของผู้ประพันธ์ ความคิด อารมณ์ และชีวิตความเป็นอยู่ของคนไทยในอดีต

ขั้นที่ 4 ฝึกนิสัยรักการอ่าน การอ่านนอกจากจะเป็นเครื่องมือสำหรับหาความรู้แล้ว ยังช่วยทำให้จิตใจมีความสุขและความเพลิดเพลินอีกด้วย

ขั้นที่ 5 งานเขียนเพียรฝึกฝน การเขียนเป็นทักษะที่ต้องใช้เวลาฝึกฝนนานกว่าทักษะอื่นๆ ควรฝึกเขียนหนังสือให้ถูกความหมาย เหมาะสมกับกาลเทศะ และที่สำคัญคือแนวคิดของข้อความที่เขียนต้องชัดเจนและมีความคิดสร้างสรรค์มิใช่ทำลาย

ขั้นที่ 6 สื่อมวลชนสังวร สื่อมวลชน ซึ่งได้แก่ หนังสือพิมพ์ วิทยุ โทรทัศน์ และภาพยนตร์ ที่มีบทบาทสำคัญในการเผยแพร่ภาพและเรื่องด้วยภาษาไทยไปยังประชาชนทั่วประเทศควรสังวรในเรื่องการใช้ภาษาไทยว่าจะส่งผลในทางสร้างสรรค์หรือทำลายควรพิจารณาให้ดี

ขั้นที่ 7 แต่งภาพย์กลอนเพลินใจ เราทุกคนน่าจะลองแต่งคำประพันธ์ทั้งโคลง ฉันท์ กาพย์ กลอน และร่าย เพื่อความเพลิดเพลินใจและเป็นการช่วยอนุรักษ์บทร้อยกรองชนิดต่าง ๆ ไว้เป็นสมบัติทางปัญญาของไทยตลอดไป

ขั้นที่ 8 แก้ไขสิ่งบกพร่อง สิ่งบกพร่องที่ควรแก้ไขอย่างจริงจัง เช่น การออกเสียงผิดเพี้ยนทำให้สื่อความหมายไม่ชัดเจน เช่น คำที่มี “ร” ควบกล้ำ ออกเสียงเป็น “ล” ควบกล้ำ หรือไม่ออกเสียง “ร” ควบกล้ำเลย และการนิยมใช้คำภาษาอังกฤษปนคำไทยในวงการค้าต่าง ๆ

ขั้นที่ 9 สอดคล้องวัฒนธรรมไทย ภาษาไทยเป็นสาขาหนึ่งของวัฒนธรรมไทย ดังจะเห็นได้จากการใช้ภาษาพูดต้องคำนึงถึงมารยาทด้วย เช่น การเคารพอาวุโส ผู้ที่อาวุโสน้อยต้องพูดด้วยคำพูดที่อ่อนน้อมต่อผู้ที่มีอาวุโสสูงกว่า

หลักสูตรวิชาภาษาไทยระดับประถมศึกษา

หลักสูตรประถมศึกษากำหนดให้ภาษาไทยอยู่ในกลุ่มทักษะที่เป็นเครื่องมือการเรียนรู้ ซึ่งมีจุดประสงค์จะให้ เป็นเครื่องมือแก่ผู้เรียนที่จะนำไปใช้ประโยชน์ต่าง ๆ ในชีวิต

ประจำวัน เช่น การติดต่อสื่อสาร การเรียนรู้ในกลุ่มประสบการณ์ต่าง ๆ การแสวงหาความรู้ ความเพลิดเพลิน และการประกอบอาชีพ การเรียนการสอนภาษาไทยจึงมีความสำคัญกับ ผู้เรียนทุกคน ครูและผู้เรียนควรตระหนักถึงความสำคัญของภาษาไทย ครูต้องจัดการเรียน การสอนอย่างมีประสิทธิภาพ และผู้เรียนจะต้องเอาใจใส่ศึกษาเล่าเรียนเพื่อให้เกิดประโยชน์แก่ตนเองและช่วยกันอนุรักษ์ภาษาไทยไว้เป็นมรดกทางวัฒนธรรมของชาติต่อไป

เป้าหมายของการจัดการเรียนการสอนภาษาไทย

หลักสูตรภาษาไทย (ฉบับปรับปรุง พ.ศ. 2533) ระบุเป้าหมายสำคัญที่จะให้เกิดกับ นักเรียน 4 ด้าน คือ

ความรู้	ได้แก่	- หลักเกณฑ์ทางภาษา
ทักษะ	ได้แก่	- การใช้ภาษาเพื่อสื่อความหมาย ด้านการฟัง พูด อ่านและเขียน
- กระบวนการคิดอย่างมีระบบ
- ความคิดเชิงสร้างสรรค์
ค่านิยม	ได้แก่	- การตระหนักในสำคัญของภาษา
- การมองเห็นความงามและความซาบซึ้งในภาษา
- การมีนิสัยรักการอ่าน
- การเห็นความสำคัญในการแสวงหาความรู้
- การทำงานอย่างเป็นระบบ

- การจัดการ ได้แก่
- การนำความรู้ที่ได้จากการเรียนภาษาไทยไปใช้ให้เกิดประโยชน์ เช่น
 - การวางแผน
 - การปรับปรุงงาน
 - การแสวงหาความรู้
 - การใช้ภาษาในการประกอบอาชีพ

ความมุ่งหวังที่ต้องการให้เกิดกับผู้เรียน

การเรียนการสอนภาษาไทยมีความมุ่งหวังให้ผู้เรียนมีคุณลักษณะดังต่อไปนี้

1. ใช้ภาษาสื่อความหมายได้

ให้ผู้เรียนมีทักษะทางภาษา ได้แก่ การฟัง การพูด การอ่าน และการเขียน สามารถนำไปใช้ในการติดต่อสื่อสารได้อย่างมีประสิทธิภาพ โดยผู้เรียนจะต้องมีพฤติกรรม ดังนี้

1.1 ใช้ภาษาได้ถูกต้องตามหลักเกณฑ์ทางภาษา สามารถพูดออกเสียงได้ชัดเจน ถูกต้อง และใช้คำในการพูดได้ถูกต้องตามหลักเกณฑ์ทางภาษา อ่านออกเสียงได้ชัดเจน ถูกต้อง คล่องแคล่ว และเขียน คำ วลี ประโยค และข้อความ ได้ถูกต้องตามอักขรวิธี

1.2 ใช้ภาษาได้เหมาะสมกับกาลเทศะและบุคคล เน้นการใช้ภาษาให้เหมาะสมกับบุคคล เวลา โอกาส และสถานที่ การใช้ภาษาอย่างเป็นทางการและไม่เป็นทางการ ใช้ภาษาระดับต่าง ๆ อย่างเหมาะสม เช่น พูดกับเพื่อน ใช้ถ้อยคำที่แสดงความเป็นกันเอง พูดกับผู้อาวุโสกว่า ใช้คำพูดที่ยกย่องและสุภาพ พูดกับพระบรมวงศานุวงศ์ ต้องใช้คำราชาศัพท์ เป็นต้น นอกจากนี้จะเน้นการใช้ภาษาให้เหมาะสมกับกาลเทศะและบุคคลแล้ว ยังต้องคำนึงถึงมารยาทและบุคลิกภาพที่ดีในการใช้ภาษา ซึ่งจะช่วยให้การสื่อความมีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น

1.3 มีความคิดและวิจารณ์ญาณในการใช้ภาษา สามารถใช้ความคิดในการลำดับเหตุการณ์ คิดวิเคราะห์หาหลักการ วิพากษ์ วิจารณ์ และสรุปความ พัฒนาให้ผู้เรียนรู้จักคิด และใช้ภาษาเพื่อการสื่อความ

2. เห็นคุณค่าและความงามของภาษาไทย

มุ่งให้ผู้เรียนเห็นความสำคัญและประโยชน์ที่ได้รับจากการเรียนภาษาไทย และช่วยอนุรักษ์ไว้ในฐานะที่เป็นมรดกทางวัฒนธรรมของชาติ ผู้เรียนจะต้องมีพฤติกรรม ดังนี้

2.1 **ตระหนักในความสำคัญของภาษาไทย** ให้ผู้เรียนเห็นคุณค่าของการเรียนภาษาไทย โดยชี้ให้เห็นประโยชน์ของการเรียนภาษาไทยว่า การมุ่งมั่นเรียนภาษาไทยจนสามารถใช้ภาษาไทยได้ดี มีหลักเกณฑ์นั้น จะช่วยพัฒนาตนเองหลายด้าน นับตั้งแต่ช่วยให้มีสมรรถภาพในการสื่อความได้ดี เป็นเครื่องมือให้การเรียนรู้อื่นๆ และการใช้ภาษาไทยได้ดี จะช่วยสร้างบุคลิกภาพ ตลอดจนเป็นเครื่องนำทางไปสู่ความสำเร็จในชีวิตได้หลายอย่าง

2.2 **เห็นความงามของภาษาไทย** โดยให้ผู้เรียนได้สัมผัสสัทธรรยแก้ว และร้อยกรองที่มีคุณค่า มีความไพเราะ อ่านแล้วเกิดภาพพจน์ มีความอึ้งใจ สุขใจ เพื่อเป็นพื้นฐานให้ผู้เรียนเกิดความชื่นชอบและความชื่นชมในการเรียนภาษาไทย รักภาษาไทย หวงแหนและอนุรักษ์ภาษาไทยให้คงอยู่ตลอดไป

2.3 **มีความภูมิใจในการใช้ภาษาไทย** โดยเน้นให้ผู้เรียนชื่นชมและยกย่องผู้ใช้ภาษาไทยได้อย่างถูกต้อง ภูมิใจในภาษาไทย และพยายามพัฒนาการใช้ภาษาของตน

3. มีนิสัยรักการอ่าน

ส่งเสริมให้ผู้เรียนอ่านคล่อง เขียนคล่อง มีนิสัยที่ดีในการอ่าน อ่านหนังสือได้หลายประเภท และอ่านได้เป็นจำนวนมาก มีนิสัยรักการอ่าน ซึ่งเป็นพฤติกรรมที่ส่งเสริมการเรียนรู้และสร้างนิสัยในการแสวงหาความรู้ ผู้เรียนที่มีนิสัยรักการอ่านจะมีความรู้และความคิดกว้างไกล ซึ่งเป็นประโยชน์ในการดำรงชีวิต

จุดประสงค์ของการเรียนการสอนภาษาไทย

การเรียนการสอนภาษาไทยมุ่งให้ผู้เรียนมีพัฒนาการทางภาษา ทั้งในด้านการฟัง พูด อ่าน และเขียนตามควรแก่วัย เห็นคุณค่าของภาษา สามารถใช้เป็นเครื่องมือ สื่อความคิด ความเข้าใจ รักการอ่าน แสวงหาความรู้ และมีเหตุผล จึงได้กำหนดจุดประสงค์ไว้เพื่อให้ผู้เรียนมีคุณลักษณะดังนี้

1 มีทักษะในการฟัง พูด อ่าน และเขียน โดยมีความรู้ความเข้าใจหลักเกณฑ์อันเป็นพื้นฐานของการเรียนภาษา

2 สามารถใช้ภาษาติดต่อสื่อสารทั้งการรับรู้และถ่ายทอดความรู้สึกนึกคิดอย่างมีประสิทธิภาพและสัมฤทธิ์ผล

3 สามารถใช้ภาษาได้ถูกต้อง เหมาะสมกับกาลเทศะและบุคคล ตลอดจนสามารถใช้ภาษาในเชิงสร้างสรรค์ได้

4 มีนิสัยรักการอ่าน รู้จักเลือกหนังสืออ่านและใช้เวลาว่างในการแสวงหาความรู้เพิ่มเติมจากหนังสือ สื่อมวลชนและแหล่งความรู้อื่น ๆ

5 สามารถใช้ประสบการณ์จากการเรียนภาษาไทย ในการคิด ตัดสินใจ แก้ปัญหาและวินิจฉัยเหตุการณ์ต่าง ๆ อย่างมีเหตุผล

6 มีความรู้ความเข้าใจและเจตคติที่ถูกต้องต่อการเรียนภาษาไทย และวรรณคดีทั้งในด้านวัฒนธรรมประจำชาติ และการสร้างเสริมความงามในชีวิต

จุดประสงค์ที่ต้องการให้เป็นคุณลักษณะประจำตัวของนักเรียนตามระดับหลักสูตรประถมศึกษา
สรุปได้ดังนี้

- 1. ความพร้อม** การเตรียมความพร้อมก่อนเรียน เป็นการเตรียมตัวนักเรียนให้มี
ความพร้อมในด้านต่าง ๆ ดังนี้
- การฟัง** - เน้นปฏิบัติตามคำสั่งได้
- การพูด** - แสดงความต้องการของตนเองได้
- การอ่าน และเขียน** - ให้สามารถสังเกต จัดหมวดหมู่สิ่งของต่าง ๆ มีทักษะในการใช้คำ
กล่ามนื้อมือและกล่ามนื้อมื่นื่น ๆ ให้สัมพันธ์กัน
- ด้านอารมณ์** - สามารถแสดงออกทางอารมณ์ได้อย่างเหมาะสม

- 2 การฟัง**
- มีมารยาทในการฟัง
 - นำทักษะการฟังไปใช้ในการเพิ่มพูนความรู้ ความคิด และ
ประสบการณ์ทางภาษา
 - หาความเพลิดเพลินจากการฟังได้
- ป. 1 - 2** - ฟังเพื่อความเข้าใจและปฏิบัติตามได้ถูกต้อง
- ป. 3 - 4** - มีความคล่องแคล่ว รวดเร็ว และเข้าใจเรื่องที่ฟัง
- วิเคราะห์เรื่องที่ฟังได้
- ป. 5 - 6** - วิเคราะห์หาหลักการ เจตนารมณ์และนัยของข้อความและเรื่อง
- มีความชื่นชมต่อภาษาไทย

- 3. การพูด**
- พูดได้ชัดเจน ถูกต้อง และสื่อความได้
 - มีมารยาทที่ดีในการพูด
 - พูดเพื่อความบันเทิงได้
- ป. 1 - 2**
- พูดได้ชัดเจน ถูกต้อง และสื่อความได้
- ป. 3 - 4**
- พูดได้คล่องแคล่ว
 - มีความสามารถในการคิด ลำดับเหตุการณ์ วิพากษ์ วิวิจารณ์ และสรุปความ
 - มีบุคลิกภาพที่ดีในการพูด
 - มีความชื่นชมต่อภาษาไทย
- ป. 5 - 6**
- พูดอย่างมีวิจารณ์ญาณ
 - ใช้คำพูดได้ถูกต้อง เหมาะสมกับกาลเทศะและบุคคล
 - กล่าวพูด
 - สามารถใช้คำพูดเพื่อติดต่อธุระการงานได้

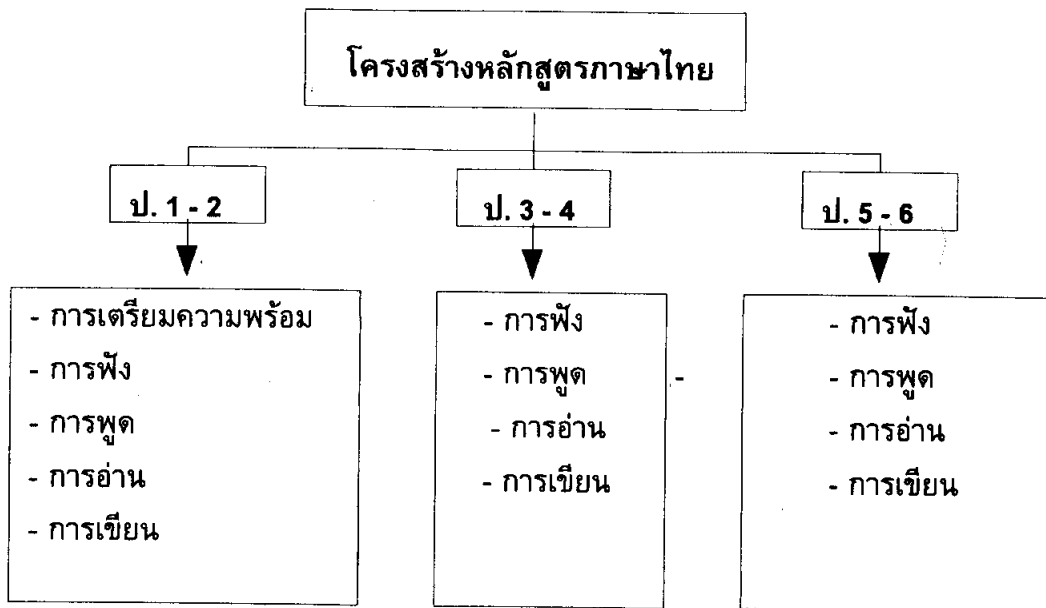
- 4. การอ่าน**
- มีทักษะในการอ่านออกเสียงและอ่านในใจ
 - อ่านถูกต้องชัดเจน
 - มีความเข้าใจในการอ่าน
 - รู้หลักเกณฑ์ในการอ่าน
 - มีนิสัยที่ดีในการอ่าน
 - รักการอ่าน
- ป. 1- 2**
- อ่านถูกต้องชัดเจน
- ป. 3 - 4**
- อ่านอย่างคล่องแคล่วรวดเร็ว
 - สรุปเรื่องที่อ่านได้
 - คิดวิเคราะห์ วิเคราะห์ใจความสำคัญได้
 - ใช้พจนานุกรมได้ถูกต้อง
 - รู้จักใช้และเก็บรักษาหนังสือ
 - เลือกหนังสืออ่านได้และใช้ห้องสมุดเป็น
- ป. 5 - 6**
- อ่านโดยถ่ายทอดอารมณ์และความรู้สึกได้

5. การเขียน
- มีทักษะในการเขียน เขียนได้ถูกต้องสวยงามและสื่อความได้
 - ลำดับเหตุการณ์เกี่ยวกับเรื่องที่เขียนได้
 - มีนิสัยที่ดีในการเขียน
 - รักการเขียน
 - นำการเขียนไปใช้ประโยชน์ในชีวิตประจำวันได้

ป. 1 - 2 - เขียนได้ถูกต้องสวยงาม

ป. 3 - 4 - เขียนได้ถูกต้องคล่องแคล่ว
- เขียนแสดงความนึกคิดอย่างเสรีได้

ป. 5 - 6 - เขียนเชิงสร้างสรรค์ได้

อัตราเวลาเรียนภาษาไทย

ระดับชั้น	คาบ / สัปดาห์	คาบ / ปี	ชั่วโมง / ปี
ป. 1 - 2	26 - 27	1,050	350
ป. 3 - 4	14 - 15	600	200
ป. 5 - 6	7 - 8	300	100

จุดประสงค์การเรียนรู้ ตาม ป.02

ตรงตามคู่มือการประเมินผลการเรียน ตามหลักสูตรประถมศึกษา พ.ศ. 2521

(ฉบับปรับปรุง พ.ศ. 2533) กระทรวงศึกษาธิการ

กลุ่มทักษะ ภาษาไทย ชั้น ป.1 - 2

การฟัง

1. ฟังคำ วลี ประโยค ประกาศ คำสั่ง แล้วปฏิบัติตาม
2. ฟังเรื่องสั้นและง่าย แล้วเข้าใจ
3. มีความเพลิดเพลินในการฟัง
4. เพิ่มพูนทักษะ ประสบการณ์ทางภาษาโดยการฟัง
5. ฟังอย่างตั้งใจ

การพูด

6. พูดสื่อความชัดเจนและถูกต้อง
7. ปฏิบัติตนตามคำแนะนำเกี่ยวกับมารยาทและบุคลิกภาพในการพูด

การอ่าน

8. มีความรู้หลักเกณฑ์การอ่านเกี่ยวกับรูปและเสียงพยัญชนะ สระ วรรณยุกต์ การแจกลูก การสะกดคำ การผันอักษร ฯลฯ
9. อ่านออกเสียงถูกต้องและชัดเจน
10. จับใจความของเรื่องที่อ่าน
11. ระบุความสำคัญของเรื่องที่อ่าน
12. มีความพอใจในการอ่าน
13. ปฏิบัติตนเกี่ยวกับการอ่าน การใช้มุมหนังสือ และห้องสมุดตามคำแนะนำ

การเขียน

14. เขียนสะกดคำ โดยใช้คำพื้นฐานที่กำหนดให้
15. คัดลายมือถูกต้องและสวยงาม
16. เขียนอธิบายภาพ เล่าเรื่อง แสดงความนึกคิด โดยลำดับความคิดและเหตุการณ์
17. มีความพอใจในการเขียน
18. ปฏิบัติตนตามคำแนะนำที่ได้รับในการเขียน

กลุ่มทักษะภาษาไทย ชั้น ป. 3 - 4

การฟัง

1. ฟังเรื่องราว ข่าว เหตุการณ์ ฯลฯ แล้วสามารถจับใจความสำคัญ เปรียบเทียบ แยกแยะ
ข้อเท็จจริง และข้อคิดเห็น
2. หาความบันเทิงจากการฟัง
3. ใช้ทักษะการฟังในการเพิ่มพูนความรู้และความคิด
4. ให้ความสนใจเรื่องที่ฟัง

การพูด

5. พูดสื่อความชัดเจน ถูกต้อง และคล่องแคล่ว
6. พูดแสดงความคิดเห็นเชิงวิพากษ์วิจารณ์ และสรุปความ

การอ่าน

8. มีความรู้หลักเกณฑ์การอ่านเกี่ยวกับคำพ้อง อักษรย่อ คำราชาศัพท์ ภาณิต ฯลฯ
9. อ่านออกเสียงถูกต้อง คล่องแคล่ว และชัดเจน
10. จับใจความ สรุปสาระสำคัญของข้อความและเรื่องที่อ่าน
11. วิเคราะห์ความสำคัญของข้อความและเรื่องที่อ่าน
12. แสดงความคิดเห็น สนับสนุน คัดค้าน ข้อความและเรื่องที่อ่านอย่างมีเหตุผล
13. เห็นความสำคัญของการอ่าน
14. ปฏิบัติตนเกี่ยวกับการอ่าน การใช้พจนานุกรม การเลือกใช้ การใช้และการเก็บรักษาหนังสือตามวิธีการที่ถูกต้อง

การเขียน

15. เขียน สะกดคำ โดยใช้คำพื้นฐานที่กำหนดให้
16. คัดลายมือถูกต้อง รวดเร็ว และเป็นระเบียบสวยงาม
17. เขียนตามรูปแบบที่กำหนดโดยลำดับความคิด เหตุการณ์อย่างต่อเนื่อง
18. เขียนแสดงความคิดอย่างเสรี และเชิงสร้างสรรค์
19. เห็นความสำคัญของการเขียน
20. ปฏิบัติตนอย่างถูกต้องตามวิธีการเขียน

กลุ่มทักษะภาษาไทย ชั้น ป. 5 - 6

การฟัง

1. ฟังเรื่องราว บทความ ข่าว การอภิปราย ฯลฯ แล้วสามารถวิเคราะห์หาหลักการ เจตนารมณ์ และนัยของข้อความและเรื่อง
2. หาความบันเทิงจากการฟัง
3. ใช้ทักษะการฟังในการเพิ่มพูนความรู้และความคิด
4. ปฏิบัติตนเป็นผู้มีนิสัยที่ดีในการฟัง

การพูด

5. พูดสื่อความชัดเจน ถูกต้อง คล่องแคล่ว และมีวิจารณญาณ
6. ใช้น้ำเสียง คำพูดถูกต้อง เหมาะสมกับกาลเทศะและบุคคล
7. พูดแสดงความคิดเห็นเชิงวิพากษ์วิจารณ์ และสรุปความ
8. เลือกปฏิบัติตนเกี่ยวกับมารยาทและบุคลิกภาพในการพูดในโอกาสต่าง ๆ อย่างเหมาะสม

การอ่าน

9. มีความรู้หลักเกณฑ์การอ่านเกี่ยวกับคำสุภาพ ภาษิต คำพ้องเพย เครื่องหมายและสัญลักษณ์ในการอ่านแผนที่ แผนที่ ผลข
10. อ่านออกเสียงถูกต้อง คล่องแคล่ว และใช้น้ำเสียงเหมาะสมกับเนื้อเรื่องที่อ่าน
11. จับใจความ สรุปสาระสำคัญของข้อความและเรื่องที่อ่าน
12. วิเคราะห์ความสำคัญ ความสัมพันธ์ของประเด็นต่าง ๆ ในข้อความและเรื่องที่อ่าน
13. แสดงความคิดเห็น สนับสนุน คัดค้าน ข้อความและเรื่องที่อ่านอย่างมีเหตุผล
14. อ่านเพื่อหาความรู้เพิ่มเติม และเพื่อความบันเทิงอย่างสม่ำเสมอ
15. ปฏิบัติตนอย่างถูกต้องและสม่ำเสมอเกี่ยวกับการอ่าน การใช้พจนานุกรม การเลือกใช้ การเก็บรักษาหนังสือและการใช้ห้องสมุด

การเขียน

16. เขียนคำ วลี ประโยค ที่กำหนดให้ถูกต้อง
17. คัดลายมือถูกต้อง รวดเร็ว เป็นระเบียบและสวยงาม
18. เขียนตามรูปแบบที่กำหนด โดยลำดับความคิด เหตุการณ์อย่างต่อเนื่อง
19. เขียนแสดงความคิดอย่างเสรี และเชิงสร้างสรรค์
20. เขียนแสดงความคิดเห็นเชิงวิเคราะห์และเขียนแสดงความคิดอย่างเป็นเหตุเป็นผล
21. นำการเขียนไปใช้ในชีวิตประจำวันอย่างสม่ำเสมอ
22. ปฏิบัติตนเป็นผู้มีนิสัยที่ดีในการเขียน

เนื้อหาสาระภาษาไทยระดับประถมศึกษา

ชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 - 2

การเตรียมความพร้อม

คำอธิบาย

ฝึกฟังคำสั่ง คำสนทนาของครูและเพื่อน

ฝึกพูดแนะนำตนเอง แนะนำผู้อื่น บอกที่อยู่ของตนเอง บอกชื่อวัสดุ และสิ่งของ
ที่จำเป็นต้องใช้ในชีวิตประจำวัน สนทนาเรื่องราวต่างๆ ตอบคำถามง่ายๆ กล่าวคำสวัสดิ
ขอบคุณ ขอโทษ และขออนุญาต

ฝึกพูดเกี่ยวกับสิ่งที่มีอยู่ในภาพ สังเกต จำแนก และจัดหมวดหมู่ รูปภาพ สิ่งของ

ฝึกลากเส้นตามแบบ เขียนรูปร่างๆ ตามแบบ

ฝึกระบายสีลงในภาพ

ฝึกปฏิบัติตนอย่างถูกต้องในการทำงาน เล่น และอยู่ร่วมกันในห้องเรียน

เพื่อให้สามารถปฏิบัติตามคำสั่งได้ พูดแสดงความต้องการ สามารถสังเกตและ
จัดหมวดหมู่สิ่งของต่าง ๆ มีทักษะในการใช้ตา กล้ามเนื้อมือ และกล้ามเนื้ออื่นๆ ให้สัมพันธ์
กัน สามารถแสดงออกทางอารมณ์ได้อย่างเหมาะสม

การฟัง

คำอธิบาย

ฝึกให้ฟังและอธิบาย แสดงและปฏิบัติตามความหมายของคำ วลี ประโยค นิทาน
เกม ประกาศ คำสั่ง เรื่องจากบทเรียน ข่าว เหตุการณ์ประจำวัน เพลง คำคล้องจอง
บทร้อยกรอง สิ่งบันเทิงจากสื่อมวลชน ซึ่งเป็นเรื่องสั้น ๆ และง่าย ๆ รวมทั้งฝึกปฏิบัติตน
อย่างถูกต้องในการฟังโดยเน้นการฟังอย่างตั้งใจ

เพื่อให้เข้าใจเรื่องที่ฟัง สามารถจับใจความสำคัญและตอบคำถามได้ ปฏิบัติตามได้ มีนิสัยและมารยาทที่ดีในการฟัง สามารถใช้ทักษะการฟังในการเพิ่มพูนความรู้ ความคิด และ ประสพการณ์ทางภาษา หาความรู้และความบันเทิงจากการฟังได้

การพูด

คำอธิบาย

ฝึกออกเสียงคำ วลี ประโยคให้สัมพันธ์กับความหมายและเรื่องที่ฟัง

ฝึกเล่าเรื่อง นิทาน ข่าว และเหตุการณ์ต่างๆ ท่องบทร้อยกรอง รายงาน สนทนา และอภิปรายตามหัวข้อหรือเรื่องที่กำหนดให้ในช่วงเวลาสั้น ๆ

ฝึกร้องเพลง แสดงบทบาทสมมุติ เล่นเลียนแบบ ละคร เล่นปริศนาคำทาย เล่นเกม และเล่นการเล่นของเด็กที่มีบทร้องในท้องถิ่น

อภิปราย ชักถามเกี่ยวกับความหมายของเรื่องราวที่พูด โดยเน้นการปฏิบัติตนอย่างถูกต้องในการพูด

เพื่อให้มีทักษะในการพูด สนทนา เล่าเรื่อง รายงาน อภิปราย พูดได้ชัดเจนถูกต้อง และสื่อความได้ มีมารยาทในการพูด และใช้ทักษะการพูดเพื่อความบันเทิงได้

การอ่าน

คำอธิบาย

ฝึกอ่านออกเสียงคำ วลี ประโยค ตามหลักเกณฑ์การอ่านเกี่ยวกับรูปและเสียง พยัญชนะ สระ วรรณยุกต์ การแจกลูกสะกดคำ การผันอักษร คำควบกล้ำ อักษรนำ เครื่องหมายวรรคตอน คำสัมผัสคล้องจอง และบทร้อยกรองง่าย ๆ โดยใช้คำพื้นฐานประมาณ 450 คำ ในชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 และประมาณ 800 คำ ในชั้นประถมศึกษาปีที่ 2 และคำที่เป็นศัพท์ที่ จำเป็นต้องใช้ในกลุ่มประสบการณ์ต่าง ๆ

ฝึกอ่านออกเสียงและอ่านในใจในเรื่องเกี่ยวกับประสบการณ์ของตนเอง ครอบครัว โรงเรียน สังคม ชุมชน นิทานแฝงคติธรรม นิทานพื้นบ้าน คำคล้องจอง และบทร้อยกรองง่าย ๆ โดยเน้นการปฏิบัติตนอย่างถูกต้องในการอ่าน รวมทั้งการเก็บและรักษาหนังสือ

อภิปรายชักถามเกี่ยวกับความหมายของเรื่องราวที่อ่าน

ฝึกปฏิบัติตนเกี่ยวกับการช่วยจัดมุมหนังสือ การใช้มุมหนังสือและห้องสมุด เพื่อให้มีทักษะในการอ่านในใจและอ่านออกเสียง อ่านได้ถูกต้องชัดเจน มีความเข้าใจในการอ่าน สามารถจับใจความสำคัญและตอบคำถามได้ รู้หลักเกณฑ์ง่ายๆ เกี่ยวกับการอ่านและนำไปใช้ได้ มีนิสัยที่ดีในการอ่าน และรักการอ่าน

การเขียน

คำอธิบาย

ฝึกคัดลายมือ เขียนสะกดคำ ประสมอักษร เขียนคำ วลี ประโยค ตามที่กำหนดให้ โดยใช้คำพื้นฐาน ประมาณ 450 คำ ในชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 และประมาณ 800 คำ ในชั้นประถมศึกษาปีที่ 2

ฝึกอภิปราย ชักถาม เกี่ยวกับโครงเรื่อง ลำดับเหตุการณ์ ใจความสำคัญของเรื่องที่จะเขียน

ฝึกเขียนตามคำบอก เขียนอธิบายภาพ เขียนเล่าเรื่อง เขียนแสดงความคิดเห็น และเขียนเรื่องจากจินตนาการ

ฝึกปฏิบัติตนให้ถูกต้องตามข้อปฏิบัติและหลักเกณฑ์ในการเขียน ใช้การเขียนในการเพิ่มพูนความรู้

เพื่อให้มีทักษะในการเขียน เขียนได้ถูกต้อง สวยงาม สื่อความได้ สามารถคิด ลำดับเหตุการณ์เกี่ยวกับเรื่องที่เขียน มีนิสัยที่ดีในการเขียน รักการเขียนและนำการเขียนไปใช้ประโยชน์ในชีวิตประจำวัน

ชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 - 4

การฟัง

คำอธิบาย

เสนอรูปแบบที่ถูกต้องของการแสดงมารยาทที่ดีในการฟัง อภิปรายถึงผลของการมีมารยาทที่ดีในการฟัง แล้วสรุปเป็นข้อปฏิบัติ ฝึกแสดงมารยาทที่ดีในการฟังในโอกาสต่าง ๆ โดยเน้นการฟังอย่างตั้งใจตามคำแนะนำของครู

ฝึกฟังเรื่องราว ข่าว เหตุการณ์ คำโฆษณา คำอธิบาย การอภิปราย การรายงาน
ปริศนาคำทาย คำพูดเปรียบเทียบ ภาษิต คำพังเพย และอภิปรายซักถามใจความสำคัญ
ของเรื่อง คิดเปรียบเทียบ ขยายความ แยกแยะข้อเท็จจริงและข้อคิดเห็น จัดหมวดหมู่และความ
สัมพันธ์

ฝึกฟังบทความ บทร้อยแก้ว และร้อยกรอง นิทาน เพลง บทร้องเกี่ยวกับการเล่น
ของเด็กและการละเล่นต่าง ๆ สิ่งบันเทิงจากสื่อมวลชน แล้วอภิปรายซักถามเกี่ยวกับความ
เข้าใจ ความรู้สึก และข้อคิด ข้อเตือนใจที่ได้จากเรื่องราวและบทประพันธ์ที่ฟัง

เพื่อให้เข้าใจเรื่องที่ฟัง สามารถจับใจความสำคัญ คิดวิเคราะห์เกี่ยวกับเรื่องที่ฟัง
มีความชื่นชมต่อภาษาไทย และใช้ทักษะการฟังในการเพิ่มพูนความรู้ ความคิด มีนิสัยและ
มารยาทที่ดีในการฟัง หาความรู้และความบันเทิงจากการฟังได้

การพูด

คำอธิบาย

เสนอรูปแบบที่ถูกต้องของการแสดงมารยาทและบุคลิกภาพที่ดีในการพูด
อภิปรายถึงผลของการมีมารยาทและบุคลิกภาพที่ดีในการพูด แล้วสรุปเป็นข้อ

ปฏิบัติ

ฝึกแสดงมารยาทและบุคลิกภาพที่ดีในการพูดในโอกาสต่าง ๆ โดยเน้นการใช้คำ
พูดให้ถูกต้องเหมาะสมกับกาลเทศะและบุคคลตามคำแนะนำของครู

ฝึกพูดออกเสียงให้ถูกต้องตามอักขรวิธีเกี่ยวกับคำที่ใช้ในชีวิตประจำวัน คำควบ-
กล้ำ คำที่มี ร ล และฝึกใช้คำในการพูดตามหลักเกณฑ์ทางภาษา

ฝึกพูดสนทนา เล่าเรื่อง อธิบาย บรรยายความรู้สึก รายงานเรื่องราวต่าง ๆ
โดยเน้นการใช้น้ำเสียง ถ้อยคำ ความต่อเนื่อง และสาระสำคัญของเรื่อง

ฝึกอภิปรายซักถาม แสดงความคิดเห็นเชิงวิจารณ์ และสรุปความคิดเห็นเกี่ยวกับ
ข้อความที่พูด

ฝึกใช้ทักษะการพูดในการเล่านิทาน เล่าเรื่องราวแฝงคติธรรม แสดงบทบาทสมมุติ
เล่นเลียนแบบ แสดงละคร เล่นปริศนาคำทาย ต่อคำคล้องจอง ร้องเพลง ท่องบทร้อยกรองที่

ไพเราะ การเล่นของเด็กที่มีบทร้อง การละเล่นต่าง ๆ โดยเน้นความสนุกสนานเพลิดเพลินจาก การร่วมกิจกรรมทางภาษา

เพื่อให้มีความสามารถในการคิดลำดับเหตุการณ์ วิพากษ์วิจารณ์ สรุปความ มีทักษะในการพูด สนทนา เล่าเรื่อง รายงาน อภิปรายและบรรยายความรู้สึก พูดสื่อความได้ ชัดเจนถูกต้อง คล่องแคล่ว มีความชื่นชมต่อภาษาไทย มีมารยาทและบุคลิกภาพที่ดีและใช้ ทักษะการพูดเพื่อความบันเทิงต่าง ๆ

การอ่าน

คำอธิบาย

เสนอรูปแบบที่ถูกต้องในการปฏิบัติตนในการอ่าน

อภิปรายถึงผลของการปฏิบัติตนที่ถูกต้องในการอ่าน แล้วสรุปเป็นข้อปฏิบัติ

ฝึกปฏิบัติตนจนเป็นนิสัย รวมทั้งการใช้พจนานุกรมและห้องสมุดในการเพิ่มพูน

ความรู้

ฝึกอ่านออกเสียง คำ วลี ประโยค ตามหลักเกณฑ์การอ่านเพิ่มเติมจากชั้นประถม ศึกษาปีที่ 1 - 2 เกี่ยวกับคำพ้อง อักษรย่อ คำราชาศัพท์ ภาษิต คำพังเพย สำนวนภาษา เครื่องหมายและสัญลักษณ์ที่นำมาใช้ในการอ่านแผนผัง แผนที่และกราฟ การอ่านบทร้อยกรอง เป็นทำนองเสนาะ โดยเน้นการอ่านได้คล่องแคล่ว รวดเร็ว ถูกต้องตามอักขรวิธี มีวรรคตอน ใช้ น้ำเสียงได้เหมาะสมกับเรื่อง ทั้งนี้ให้ใช้คำพื้นฐานประมาณ 1,200 คำในชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 และประมาณ 1,550 คำในชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 และคำศัพท์ที่จำเป็นต้องใช้ในกลุ่มประสบ- การณ์ต่าง ๆ

ฝึกอ่านออกเสียง และอ่านในใจเรื่องเกี่ยวกับการดำเนินชีวิตในครอบครัว สังคม ชุมชน บุคคล ตัวอย่างของท้องถิ่นหรือของชาติ นิทาน นิยายสำหรับเด็ก บทร้อยกรอง เรื่องจากวรรณคดี สารคดีสั้น ๆ บทความ ประกาศ โฆษณา คำชี้แจง คำแนะนำ แผนที่ แผนภูมิและกราฟ ที่ประกอบบทความหรือเรื่องราวที่นำมาอ่าน โดยเน้นการอ่านได้ รวดเร็วตามเวลาที่กำหนด แล้วอภิปรายซักถามเกี่ยวกับรายละเอียด ความคิดเห็นและใจความ สำคัญของเรื่องที่อ่าน

เพื่อให้มีความรู้เกี่ยวกับหลักเกณฑ์การอ่าน และสามารถนำไปใช้อ่านคำใหม่ ๆ ได้ มีทักษะในการอ่านในใจและอ่านออกเสียงได้ถูกต้องคล่องแคล่วรวดเร็ว สามารถจัดใจความ

สำคัญ คิดเชิงวิจารณ์ และวิเคราะห์ใจความสำคัญ ปฏิบัติตนจนเป็นนิสัยที่ดีในการอ่าน การใช้พจนานุกรม การเลือก การใช้ การเก็บรักษาหนังสือ และการใช้ห้องสมุด ในการแสวงหาความรู้เพิ่มเติมและความเพลิดเพลินในยามว่าง

การเขียน

คำอธิบาย

ฝึกคัดลายมือ เขียนสะกดคำ ประสมอักษร เขียนคำ วลี ประโยค และข้อความที่กำหนดให้โดยใช้คำพื้นฐานประมาณ 1,200 คำ ในชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 และประมาณ 1,550 คำ ในชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 และคำศัพท์ที่จำเป็นต้องใช้ในกลุ่มประสบการณ์ต่าง ๆ

ฝึกเขียนคำ วลี ประโยค และข้อความให้ถูกต้องตามหลักเกณฑ์ทางภาษาเกี่ยวกับการเขียนคำตามมาตราตัวสะกดต่าง ๆ คำควบกล้ำ อักษรนำ คำที่มีตัวการ์นต์ คำพ้อง คำที่มี ฤ ฎา คำประและไม่ประวิสรรชนีย์ การเขียนประโยคบอกเล่า ประโยคปฏิเสธ ประโยคคำถาม ประโยคขอร้อง ประโยคคำสั่ง ประโยคแสดงความต้องการ ประโยคที่มีส่วนขยาย การเรียบเรียง ประโยคให้เป็นข้อความที่สื่อความหมายได้ชัดเจน การเขียนเครื่องหมาย อักษรย่อ การเว้นวรรคตอน ย่อหน้า และการใช้คำราชาศัพท์

อภิปรายซักถามเกี่ยวกับโครงเรื่อง ลำดับเหตุการณ์ในความสำคัญของเรื่องที่เขียน และคิดขยายความหลาย ๆ ด้าน และฝึกเขียนตามคำบอก เขียนเล่าเรื่อง รายงาน ตอบคำถาม บันทึกความรู้จากการอ่านและการฟัง บันทึกเหตุการณ์ประจำวัน เขียนคำอธิบาย บรรยายภาพ เขียนจดหมาย ย่อความ เขียนกรอกแบบรายการต่างๆ เขียนข้อความในโทรเลข คำขวัญ คติพจน์ เขียนเรื่องจากจินตนาการ เขียนคำสัมภาษณ์คล้องจอง และบทร้อยกรองง่าย ๆ

ฝึกปฏิบัติตนให้ถูกต้องตามข้อปฏิบัติและหลักเกณฑ์ของการเขียนและใช้การเขียนเพิ่มพูนความรู้

เพื่อให้มีทักษะในการเขียน เขียนได้ถูกต้อง รวดเร็ว เป็นระเบียบสวยงาม และสื่อความได้ เขียนอย่างมีรูปแบบได้ สามารถคิดลำดับเหตุการณ์เกี่ยวกับเรื่องที่เขียน เขียนแสดงความคิดเห็นอย่างเสรี และเขียนเชิงสร้างสรรค์ได้ มีนิสัยที่ดีในการเขียน รักการเขียน และนำการเขียนไปใช้ประโยชน์ในชีวิตประจำวันได้

ชั้นประถมศึกษาปีที่ 5-6

การฟัง

คำอธิบาย

ปรับปรุงวิธีการแสดงออกเกี่ยวกับมารยาทที่ดีในการฟังในโอกาสต่าง ๆ โดยเน้นการฟังอย่างตั้งใจ และแสดงออกจนเป็นนิสัยเฉพาะตน

ฝึกฟังเรื่องราว บทความ ข่าว เหตุการณ์บ้านเมืองทั้งภายในและภายนอกประเทศ เรื่องที่เป็นปัญหาในชีวิตประจำวัน การอภิปราย การรายงาน ได้ว่าที่ คำโฆษณาชวนเชื่อ คำชักชวนปลุกใจ พระธรรมเทศนา คำพูดที่แสดงการเปรียบเทียบแสดงความต้องการโดยตรงและโดยนัย สำนวน คำคม คำขวัญ ภาษิต คำพังเพย แล้วอภิปรายซักถามใจความสำคัญของเรื่อง คิดเปรียบเทียบ ขยายความ แยกแยะข้อเท็จจริงและข้อคิดเห็น สรุปหลักการ เจตนารมณ์ และนัยของข้อความและเรื่องนั้น ๆ

ฝึกฟังบทร้องแก้ว บทร้อยกรอง เพลง บทร้องเกี่ยวกับการเล่นของเด็ก การละเล่นต่าง ๆ สิ่งบันเทิงจากสื่อมวลชน แล้วอภิปรายซักถามเกี่ยวกับความเข้าใจ ความรู้สึก ความไพเราะของภาษา ข้อคิด ข้อเตือนใจที่ได้จากเรื่องราว และบทประพันธ์ที่ฟัง เขียนหรือแสดงออกได้สอดคล้องกับความรู้สึกจากเรื่องนั้น ๆ

เพื่อให้เข้าใจเรื่องที่ฟัง สามารถจับใจความสำคัญ วิเคราะห์หาหลักการ เจตนารมณ์และนัยของข้อความและเรื่อง มีความชื่นชมต่อภาษาไทย และใช้ทักษะการฟังในการเพิ่มพูนความรู้ ความคิด มีนิสัยและมารยาทที่ดีในการฟัง หาความรู้และความบันเทิงจากการฟังได้

การพูด

คำอธิบาย

ฝึกแสดงมารยาทและบุคลิกภาพที่ดีในการพูดในโอกาสต่าง ๆ โดยเน้นการใช้ น้ำเสียง ใช้ลีลา ท่าทางประกอบการพูด และการใช้คำพูดได้เหมาะสมกับกาลเทศะและบุคคล

ฝึกพูดออกเสียงคำที่ใช้ในชีวิตประจำวัน คำควบล้ำ คำที่มี ร ล ตามที่กำหนดให้ถูกต้องตามอักขรวิธี และฝึกฝนการใช้คำในการพูดให้ถูกต้องตามหลักเกณฑ์ทางภาษา

ฝึกเล่าเรื่อง อธิบาย บรรยายความรู้สึก รายงานเรื่องราวต่าง ๆ โดยเน้นการใช้ น้ำเสียง ถ้อยคำ ความต่อเนื่อง และสาระสำคัญของเรื่อง

ฝึกอภิปราย แสดงความคิดเห็นเชิงวิจารณ์ ได้วาที และสรุปความคิดเห็นเกี่ยวกับข้อความที่พูด

ฝึกพูดสนทนา ต้อนรับเชื้อเชิญ พูดโทรศัพท์ กล่าวแสดงความรู้สึกในโอกาสต่าง ๆ การอธิบาย ชี้แจง การสัมภาษณ์ การเป็นพิธีกร การประชุม โดยเน้นข้อควรปฏิบัติในการพูด การใช้คำสุภาพ และคำราชาศัพท์ตามความจำเป็น และการใช้คำพูดที่เหมาะสมในการติดต่อธุรการงาน

ร่วมกันดำเนินการและใช้ทักษะการพูดในการเล่นนิทาน เล่นเลียนแบบ แสดงบทบาทสมมุติ แสดงละคร เล่นเกมที่ส่งเสริมการพูด อภิปราย ได้วาที การประชุม การละเล่นต่าง ๆ การแสดงพื้นเมือง ร้องเพลง พูดต่อคำคล้องจอง ท่องบทร้อยกรองที่ไพเราะ โดยเน้นความสนุกสนานเพลิดเพลินจากการร่วมกิจกรรมทางภาษา

เพื่อให้มีความสามารถในการลำดับเหตุการณ์ วิพากษ์วิจารณ์ และสรุปความ มีทักษะในการพูดประเภทต่าง ๆ พูดสื่อความได้ชัดเจนถูกต้อง คล่องแคล่วและมีวิจารณญาณ ใช้คำพูดได้ถูกต้องเหมาะสมกับกาลเทศะและบุคคล กล่าวพูด และสามารถใช้คำพูดในการติดต่อสื่อสารด้านมนุษยสัมพันธ์และธุรการงานได้ มีความชื่นชมต่อภาษาไทย มีมารยาทและบุคลิกภาพที่ดี และใช้ทักษะในการพูดเพื่อความบันเทิงต่าง ๆ

การอ่าน

คำอธิบาย

ฝึกปฏิบัติตนให้ถูกต้องในการอ่าน และฝึกจนเป็นนิสัย รวมทั้งการใช้พจนานุกรม และห้องสมุด ในการเพิ่มพูนความรู้

ฝึกอ่านออกเสียงคำ วลี ประโยค และข้อความตามที่กำหนดให้ตามหลักเกณฑ์ การอ่านเกี่ยวกับคำสุภาพ คำราชาศัพท์ สำนวนภาษา ภาษิต คำพังเพย คำคม คำขวัญ คติพจน์ เครื่องหมายวรรคตอน อักษรย่อ เครื่องหมายและสัญลักษณ์ที่ใช้ในการอ่าน แผนที่

แผนผัง กราฟ และสถิติ การอ่านบทร้อยกรองเป็นทำนองเสนาะ โดยเน้นการอ่านได้คล่องแคล่ว รวดเร็ว ถูกต้องตามอักขรวิธี มีวรรคตอน ใช้น้ำเสียงได้เหมาะสมกับเรื่องที่อ่าน

ฝึกอ่านออกเสียงและอ่านในใจเรื่องเกี่ยวกับวัฒนธรรม สถานที่สำคัญของท้องถิ่น หรือของชาติ ชีวประวัติของบุคคลในท้องถิ่นและชาติ แนวคิดในการประกอบอาชีพ แนวคิด ในการพัฒนาตนเอง เศรษฐกิจและสังคม นิทาน นิยายและเรื่องสั้นสำหรับเด็ก บทร้อยกรอง เรื่องจากวรรณคดี สารคดีเชิงความรู้และความบันเทิง บทความ ความเรียง ประกาศโฆษณา คำชี้แจง คำแนะนำ แผนที่ แผนภูมิ และกราฟที่ประกอบบทความหรือเรื่องราวที่นำมาอ่าน สารานุกรมสำหรับเด็ก หนังสือพิมพ์ นิตยสารและวารสารจากห้องสมุด โดยเน้นการอ่านได้ รวดเร็วตามเวลาที่กำหนด อภิปรายซักถามเกี่ยวกับรายละเอียด ความคิดเห็น และใจความ สำคัญ สรุปหลักการ เจตนารมณ์ และนัยของข้อความและเรื่องที่อ่าน

เพื่อให้มีความรู้เกี่ยวกับหลักเกณฑ์ในการอ่าน มีทักษะในการอ่านในใจ และอ่าน ออกเสียงได้ถูกต้อง คล่องแคล่วรวดเร็ว สามารถถ่ายทอดอารมณ์ความรู้สึกจากเรื่องราวที่อ่าน ได้ สามารถจับใจความสำคัญ คิดเชิงวิจารณ์ และวิเคราะห์ใจความสำคัญ ปฏิบัติตนจนเป็น นิสัยที่ดีในการอ่านหนังสือ การใช้พจนานุกรม การเลือก การใช้ การเก็บรักษาหนังสือ และ การใช้ห้องสมุดในการแสวงหาความรู้เพิ่มเติมและหาความเพลิดเพลินในยามว่าง และรักการ อ่าน

การเขียน

คำอธิบาย

ฝึกคัดลายมือ และเขียนคำ วลี ประโยค ข้อความตามที่กำหนดให้

ฝึกเขียนคำ วลี ประโยค และข้อความให้ถูกต้องตามหลักเกณฑ์ทางภาษา เครื่องหมายต่าง ๆ อักษรย่อ การเลือกใช้ถ้อยคำให้ถูกต้องตามความหมาย การเขียน ประโยคบอกเล่า ประโยคปฏิเสธ ประโยคคำถาม ประโยคขอร้อง ประโยคคำสั่ง ประโยค แสดงความต้องการ การใช้คำตามหน้าที่ในประโยค การใช้คำเชื่อมประโยค การเว้นวรรค ตอน ย่อหน้า และการใช้คำราชาศัพท์

อภิปรายซักถามเกี่ยวกับโครงเรื่อง ลำดับเหตุการณ์ใจความสำคัญของเรื่องที่ เขียน และฝึกเขียนตามความคิดของตนเองอย่างเสรีและสร้างสรรค์

ฝึกเขียนตามคำบอก เขียนเล่าเรื่อง รายงาน ตั้งคำถาม ตอบคำถาม บันทึก ความรู้จากการอ่านและการฟัง บันทึกเหตุการณ์ประจำวัน การเขียนสรุปความ การเขียนแผนที่ และแผนผังอย่างง่าย การเขียนคำแนะนำสั่งสอน คำตักเตือน คำอธิบาย ความคิดเห็น ประกอบเหตุผล คำวิพากษ์วิจารณ์เรื่องจากการฟังและการอ่าน เขียนจดหมาย เขียนย่อความ เขียนกรอกแบบรายการต่างๆ บัตรเชิญ บัตรอวยพร เขียนโฆษณาสินค้า หรือโฆษณาเชิญชวน เขียนตอบคำถาม หรือย่อเรื่องจากวรรณคดีที่อ่าน เขียนเรื่องจากจินตนาการ คำขวัญ คติพจน์ คำสัณเษียดคล้องจอง เขียนบทร้อยกรองง่าย ๆ คัดลอกข้อความที่มีคติสอนใจหรือสำนวนภาษาที่ดีจากเรื่องที่อ่าน และเขียนเรื่องประกอบภาพ

ฝึกปฏิบัติตนให้ถูกต้องตามข้อปฏิบัติและหลักเกณฑ์ในการเขียน และใช้การเขียน เพื่อเพิ่มพูนความรู้

เพื่อให้มีทักษะในการเขียน เขียนได้ถูกต้องรวดเร็ว เป็นระเบียบสวยงาม และสื่อความได้ เขียนอย่างมีรูปแบบได้ สามารถคิดลำดับเหตุการณ์เกี่ยวกับเรื่องที่เขียน เขียนแสดง ความนึกคิดอย่างเสรี และเขียนเชิงสร้างสรรค์ได้ มีนิสัยที่ดีในการเขียน รักการเขียน และนำ การเขียนไปใช้ประโยชน์ในชีวิตประจำวันได้

ลักษณะของเนื้อหาสาระในการเรียนการสอนภาษาไทย ระดับประถมศึกษา

ภาษาไทยเป็นวิชาในกลุ่มทักษะที่มุ่งให้ผู้เรียนได้มีโอกาสฝึกฝนทักษะทางภาษา เพื่อให้สามารถฟัง พูด อ่าน และเขียนได้ ก่อให้เกิดความชำนาญ คล่องแคล่ว สามารถนำ ความรู้ไปใช้ในชีวิตประจำวันได้อย่างมีประสิทธิภาพ ลักษณะของเนื้อหาสาระมีดังนี้

1. ไม่แบ่งเนื้อหาออกจากกันโดยจัดเนื้อหาบางเรื่องให้ผู้เรียนได้เรียนต่อเนื่องกัน โดยเพิ่มความยากและซับซ้อนขึ้นไปตามลำดับชั้นและวัยของผู้เรียน เช่น เรื่องมารยาทในการ ฟัง การพูด
2. เนื้อหามุ่งฝึกทักษะทั้ง 4 คือ การฟัง การพูด การอ่าน และการเขียน โดย แบ่งแยกเป็น 3 ช่วง คือ ป. 1-2 , ป. 3-4 , ป. 5-6 ได้กำหนดเนื้อหาสาระไว้ชัดเจน
3. เนื้อหาสาระมีความสอดคล้องกับปัญหาและการใช้ภาษาในชีวิตประจำวัน โดยใช้สังคมและสิ่งแวดล้อมที่ผู้เรียนอยู่เป็นหลักในการจัดกิจกรรมต่าง ๆ

4. เนื้อหาสาระกำหนดให้มีกิจกรรมฝึกความพร้อมและกิจกรรมฝึกทักษะทางภาษาของแต่ละบุคคลเพื่อให้ผู้เรียนเกิดนิสัยรักในการแสวงหาความรู้ด้วยตัวเองติดตัวไป

5. มีวรรณคดีสอดแทรกไว้ในบางบท เพื่อให้ผู้เรียนได้รับความรู้ที่เหมาะสมกับวัย ได้รับความสนุกสนานและพึงพอใจอันเป็นการปูพื้นฐาน ให้ผู้เรียนเห็นคุณค่าและซาบซึ้งใน วรรณคดีไทย

เอกสารประกอบหลักสูตรภาษาไทย

เอกสารประกอบหลักสูตรภาษาไทยเป็นเอกสารที่แจกแจงรายละเอียดของหลักสูตรภาษาไทย ซึ่งกำหนดไว้อย่างกว้าง ๆ ให้สามารถนำไปเป็นแนวทางในการจัดการเรียนการสอนเพื่อให้บังเกิดผลตามที่หลักสูตรต้องการ การแจกแจงรายละเอียดของหลักสูตรอาจทำในรูปแบบของการตีความ ปรับปรุง ย่อส่วนหรือขยายความทั้งจุดประสงค์ เนื้อหา ตลอดจนกระบวนการเรียนการสอนและการประเมินผล เพื่อให้เหมาะสมที่นำไปเป็นแนวทางในการสอนได้

เอกสารประกอบหลักสูตรมีความสำคัญและมีประโยชน์ ดังนี้

1. เป็นแนวทางในการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนภาษาไทย ให้บรรลุเป้าหมายตามที่หลักสูตรต้องการ
2. ทำให้การจัดการเรียนการสอนภาษาไทยเป็นไปในแนวทางเดียวกัน และได้มาตรฐานการศึกษาใกล้เคียงกัน
3. สะดวกและประหยัดเวลาสำหรับครูผู้สอนในการเตรียมการสอน
4. ทำให้ผู้เรียนมีความสนใจในการเรียนและสามารถเพิ่มพูนทักษะทางภาษาให้กับตนเองได้

เอกสารประกอบหลักสูตรภาษาไทยระดับประถมศึกษา แบ่งออกเป็น 2 ประเภทคือ

1. เอกสารประกอบหลักสูตรภาษาไทยสำหรับครูผู้สอน
2. เอกสารประกอบหลักสูตรภาษาไทยสำหรับผู้เรียน

เอกสารประกอบหลักสูตรภาษาไทยสำหรับครูผู้สอน หมายถึง เอกสารที่จัดทำขึ้นเพื่อให้ผู้สอนได้ใช้เป็นคู่มือในการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนภาษาไทยให้แก่ผู้เรียนซึ่งมีดังนี้

1. **คู่มือครู** สำหรับใช้ควบคู่กับหนังสือเรียนภาษาไทย แต่ละชั้นมี 2 เล่มตามหนังสือเรียนภาษาไทย จัดทำขึ้นเพื่อเสนอแนะแนวการสอนเป็นรายบทเรียน ครูผู้สอนสามารถดัดแปลงปรับปรุงให้เหมาะสมกับระดับความรู้ ความสามารถของผู้เรียนได้
2. **แผนการสอน** เป็นเครื่องมือที่ช่วยให้ผู้สอนดำเนินงานด้านการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนให้เป็นไปตามหลักสูตร ทั้งจุดประสงค์ ความคิดรวบยอด เนื้อหาและการประเมินผล โดยเสนอแนะกิจกรรมการเรียนการสอนที่สอดคล้องกับเนื้อหาไว้ให้ผู้สอนได้เลือกใช้ตามความเหมาะสม
3. **เอกสารอื่นๆ** ที่จะประโยชน์ต่อการเรียนการสอนภาษาไทย เช่น เครื่องมือวัดผลการเรียนรู้ตามจุดประสงค์ ชุดการสอนภาษาไทย เอกสารแนะนำวิธีสอนภาษาไทย แบบฝึกสอนซ่อมเสริม บัตรสั่งงาน ฯลฯ

เอกสารประกอบหลักสูตรภาษาไทยสำหรับผู้เรียน หมายถึง เอกสารที่จัดทำขึ้นเพื่อให้ผู้เรียนได้ใช้ประกอบการเรียนภาษาไทย มีดังนี้

1. **หนังสือเรียนภาษาไทย ชุดพื้นฐานภาษา** แต่ละชั้นมี 2 เล่ม มีรูปภาพและสีล้นสวยงาม ละเอียด มีภาพแสดงความหมายของคำใหม่ในบทเรียน เน้นฝึกทักษะการอ่านหลายแบบ ได้แก่ การอ่านสระ พยัญชนะ อ่านสะกดคำ และอ่านเสริมบทเรียน การอ่านเสริมบทเรียนนั้นให้ผู้เรียนอ่านด้วยตนเองหรืออ่านนอกเวลาเรียน และหนังสือเรียนนี้ใช้ประกอบการเรียนการสอนภาษาไทยในส่วนที่เกี่ยวข้องกับการอ่าน ซึ่งเป็นกิจกรรมหนึ่งในแผนการสอนแต่ละหน่วยการเรียนรู้เท่านั้น มิให้นำไปสอนตามหนังสือเรียนเพียงอย่างเดียว โดยไม่ใช้แผนการสอนตามหลักสูตรที่ครูเป็นผู้จัดทำขึ้น
2. **แบบฝึกความพร้อมการเรียนภาษาไทย** เฉพาะผู้เรียนในชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 เน้นเกี่ยวกับความพร้อมในการอ่านและเขียนของเด็กเป็นหลัก เช่น การสังเกตความเหมือนและความแตกต่างของภาพ การรู้จักคำศัพท์และพยัญชนะ การฝึกกล้ามเนื้อมือและตา
3. **แบบฝึกหัดภาษาไทย** ใช้ควบคู่กับหนังสือเรียนภาษาไทยชุดพื้นฐานภาษามีจำนวน 2 เล่มตามหนังสือเรียน ลักษณะของแบบฝึกหัดเป็นไปตามลำดับง่ายยาก ตัวอักษร

ชัดเจน เหมาะสมกับวัยของผู้เรียน แบบฝึกหัดจะช่วยให้ผู้เรียนได้ฝึกฝนทักษะให้ประสานสัมพันธ์กัน และผู้สอนสามารถคิดเพิ่มเติมได้

4. หนังสือเสริมประสบการณ์ เป็นหนังสือที่กระทรวงศึกษาธิการอนุญาตให้ใช้ในโรงเรียนได้ แต่ไม่ได้กำหนดให้เป็นหนังสือเรียน แต่เพื่อให้ผู้เรียนศึกษาหาความรู้ด้วยตนเอง เกิดความสนุกสนานเพลิดเพลิน ความซาบซึ้งในคุณค่าของภาษา เสริมสร้างทักษะและนิสัยรักการอ่าน เพิ่มพูนความรู้ความเข้าใจในสิ่งที่เรียนรู้อตามหลักสูตรให้กว้างขวางยิ่งขึ้น

5. สมุดแบบฝึกหัด เป็นสิ่งที่จะช่วยให้ผู้เรียนเกิดทักษะในการอ่านและเขียน เพราะเมื่อผู้เรียนได้อ่านบทเรียนหรือฝึกฝนทักษะบางอย่างที่กำหนดไว้ในหนังสือเรียนแล้ว ควรได้ทำแบบฝึกหัดเพื่อฝึกทักษะการเขียนควบคู่ไปกับการอ่าน ทั้งนี้เป็นการตรวจสอบด้วยว่าผู้เรียนเข้าใจในบทเรียนเพียงพอหรือไม่ และทำให้ผู้เรียนมีทักษะคล่องแคล่วยิ่งขึ้น